

Eco

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Nader onderzoek roofvogels

Elektriciteitsstation en ondergronds kabeltracé

Diverse locaties, Hazerswoude – Rijndijk

Rapport nader onderzoek roofvogels

Elektriciteitsstation en ondergronds kabeltracé

Diverse locaties, Hazerswoude – Rijndijk

Opdrachtgever	Sweco Nederland B.V. De Holle Bilt 22 3732 HM De Bilt
---------------	---

Rapportnummer	25674.002
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	26 september 2024

Opsteller ¹	████████████████████
Kwaliteitscontrole	████████████████████

¹ Vrijgave

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	5
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	6
	Vogels.....	6
	Vleermuizen	7
	Ongewervelden	7
	Zorgplicht	8
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	9
5	ONDERZOEKRESULTATEN	11
5.1	Boomvalk.....	11
5.2	Ransuil.....	11
5.3	Kerkuil	11
5.4	Algemene broedvogels grondgebonden zoogdieren en amfibieën	12
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	13
6.1	Boomvalk.....	13
6.2	Ransuil.....	13
6.3	Kerkuil	14
6.4	Algemene broedvogels.....	14
6.5	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.....	14
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	15
	Voorgenomen ingreep	15
	Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten	15
	Conclusie	15

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Sweco Nederland B.V. de opdracht gekregen om een nader onderzoek naar roofvogels uit te voeren op diverse locaties in Hazerswoude-Rijndijk, ten behoeve van het toekomstige elektriciteitsstation en het ondergrondse kabeltracé.

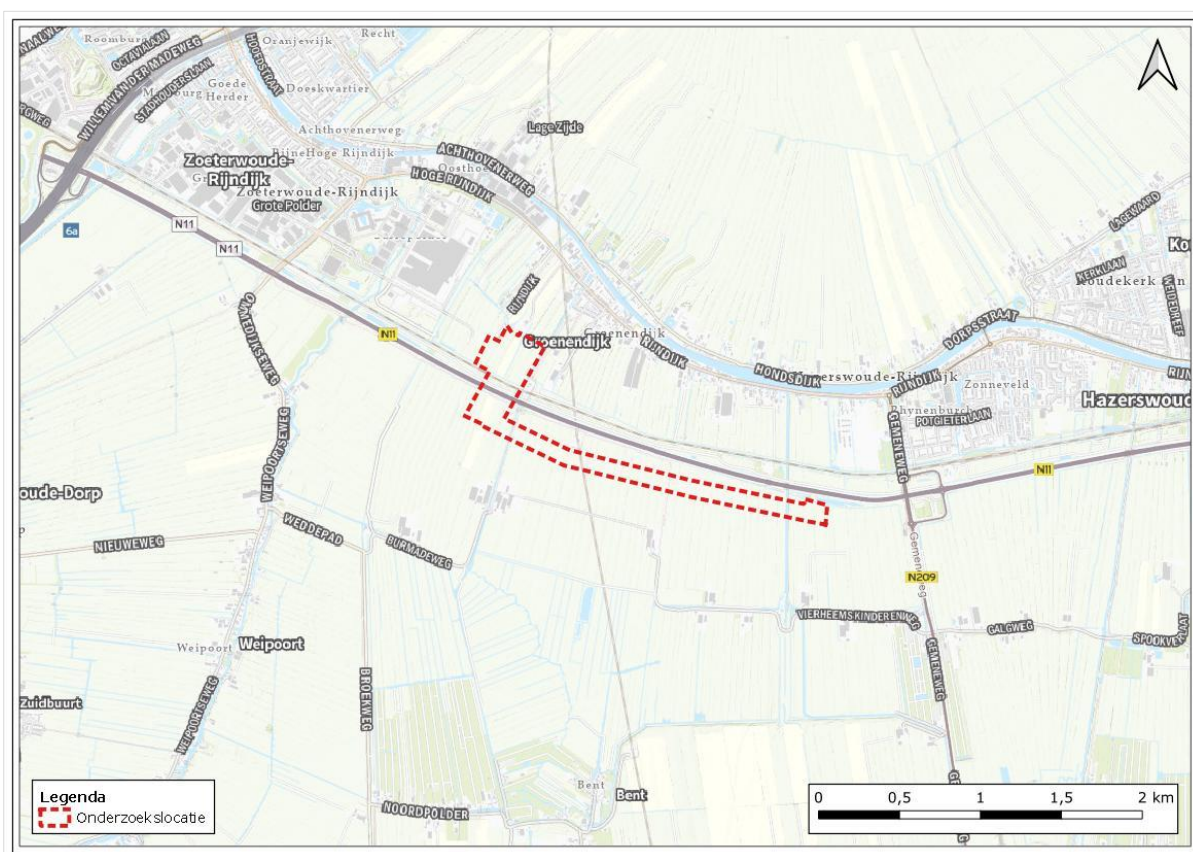
Het nader onderzoek roofvogels is uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan en een omgevingsvergunning, en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Sweco op 30 maart en 8 september 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapportage NL23-648800269-55614, d.d. 19 juli 2023).

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 40 ha) is gelegen in het buitengebied van Hazerswoude – Rijndijk. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie (schaal 1:25.000).

De onderzoekslocatie bestaat ruwweg uit twee aparte delen. Eén deel bevindt zich ten noorden van de provinciale weg N11 in de Barrepolder, waar het elektriciteitsstation gerealiseerd zal worden, en een tweede deel bevindt zich ten zuiden van de provinciale weg N11, waar het ondergronds kabeltracé van 150 kV (8 circuits) aangelegd wordt.

Het deelgebied 'electriciteitsstation' (in paars weergegeven in figuur 2.2) bestaat uitsluitend uit weiland met een intensief beheertype, maïsakker en kleine afwateringssloten. Het wordt omgeven door een afwisseling van boerenerf, weiland en watergangen; aan de noordzijde grenst de onderzoekslocatie aan een boerenerf met een stal, woning, schuren en een aantal bomen. Aan de oostzijde grenst het aan de Hoogeveensche Vaart, een doorlopende bredere watergang, en daar voorbij het Groenendijksepad met bomenlaan en, in zuidoostelijke

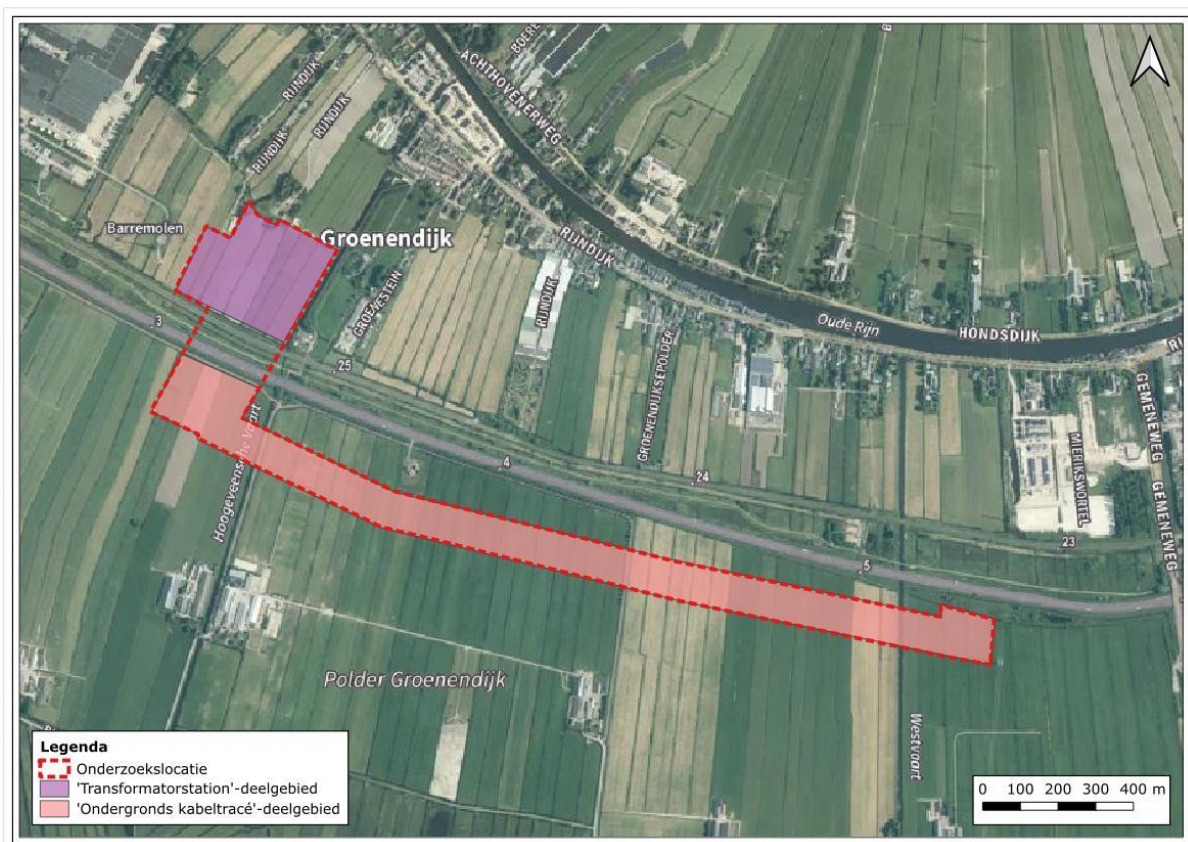
hoek een woonerf. Aan de zuidzijde grenst de onderzoekslocatie aan een zijtak van de Hoogeveense Vaart en daar voorbij een spoorweg. In het westen grenst de onderzoekslocatie aan weidegebied en op grotere afstand staat een windmolen.

Het deelgebied 'ondergronds kabeltracé' (in roze weergegeven in figuur 2.2) bestaat ook uit weiland en het grenst in het noorden aan een kleine watergang, met daar voorbij een fietspad, een tweede, grotere, watergang en het spoorwegtraject Leiden-Alphen aan den Rijn. In het zuiden grenst het aan een weiland, afgewisseld met kleine watergangen.

Het plangebied omvat watergangen in de deelgebieden 'elektriciteitsstation' en 'ondergronds kabeltracé'. Het gaat om kleine afwateringssloten in agrarisch gebied. De watergangen op de onderzoekslocatie zijn met duikers verbonden met de delen ten noorden buiten de onderzoekslocatie en staan aan de zuidkant in verbinding met een zijtak van de Hoogveense Vaart. De grond rondom de onderzoekslocatie wordt gebruikt voor begrazing door schapen en het verbouwen van maïs.

De gebiedszone tussen de twee deelgebieden 'elektriciteitsstation' en 'ondergronds kabeltracé', gelegen tussen het spoor en de N11, is niet onderzocht. Dit komt doordat in dit gebied ondergrondse boringen worden uitgevoerd, waardoor de bovengrond niet wordt aangetast en het gebied in zijn oorspronkelijke staat blijft.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie, inclusief de deelgebieden en de directe omgeving, weergegeven. Figuur 2.3 t/m 2.6 geven een impressie van de onderzoekslocatie door middel van foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek voor het verkennend natuuronderzoek uitgevoerd door [REDACTED] en [REDACTED], deskundige ecologen van Sweco (rapportage NL23-648800269-55614, d.d. 19 juli 2023).

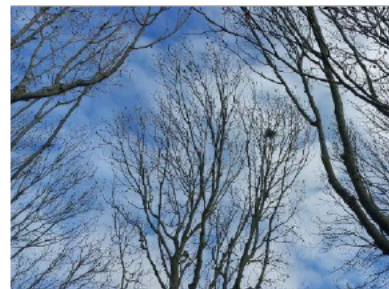
Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving. De onderzoekslocatie is onderverdeeld in het 'elektriciteitsstation'-deelgebied (paars) en het 'ondergronds kabeltracé'-deelgebied (roze).

Figuur 2.3 Het volledige oppervlak van de onderzoekslocatie bestaat uit weilanden in laagveenweide gebied en een aantal kleine slootjes (kijkrichting naar het westen van de onderzoekslocatie).

Figuur 2.4 In het oosten grenst de onderzoekslocatie aan een rand van weiland, een bredere watergang en een andere boerenerf (links). Aan de zuidkant grenst het aan dezelfde watergang en een spoorweg (kijkrichting naar het zuiden van de onderzoekslocatie).

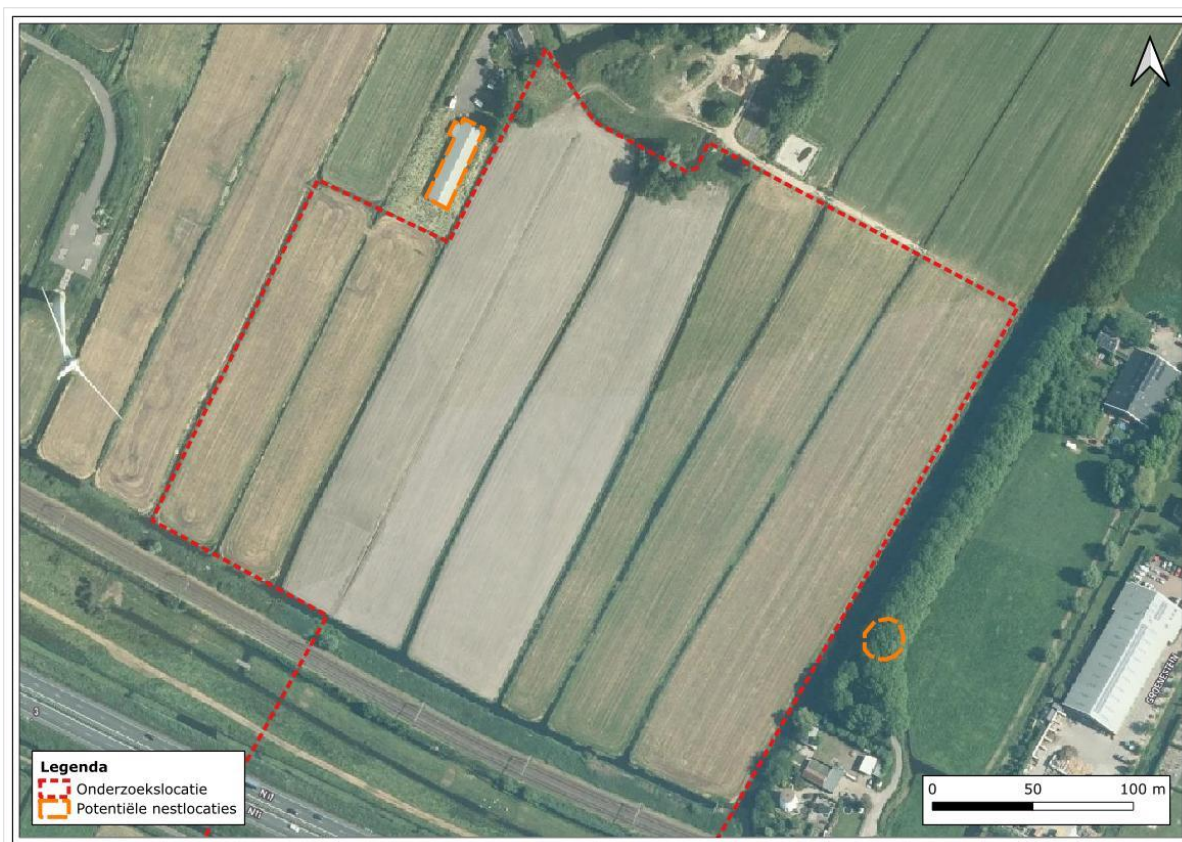
Figuur 2.5 Aan de overzijde van de brede watergang, circa 50 meter ten oosten buiten de onderzoekslocatie, is in een boom één nest aangetroffen. Het nest is mogelijk geschikt voor verschillende jaarrond beschermde soorten, waaronder de boomvalk en ransuil.

Figuur 2.6 Impressie van de kippenstal op circa 25 meter ten noorden van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens een elektriciteitsstation en een ondergronds kabeltracé te realiseren.

Figuur 3.1 Luchtfoto van het 'elektriciteitsstation'-deelgebied met potentiële nestlocaties (oranje) voor de boomvalk en ransuil (zuidwest) en kerkuil (noordwest). De kippenstal bevindt zich ten noorden van de onderzoekslocatie en één takken-nest bevindt zich in de bomenlaan ten oosten van de onderzoekslocatie.

Vleermuizen

Indien als voorzorgmaatregel wordt voorkomen dat licht op omliggende groenstructuren en watergangen buiten de onderzoekslocatie wordt toegepast kan verstoring worden voorkomen en is er geen soortgericht onderzoek of vergunning op grond van de Omgevingswet nodig. Indien werkzaamheden tussen april en november plaatsvinden tussen zonsondergang en zonsopkomst, wordt geadviseerd om vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken om verstoring tijdens het foerageren van vleermuizen te voorkomen.

Ongewervelden

Er was aanvullend onderzoek nodig om de aan- of afwezigheid van platte schijfhoren aan te tonen. Soortgericht onderzoek naar de platte schijfhoren is door Sweco uitgevoerd op 23 september 2023 (rapportage NL23-648800269-64564, d.d. 17 november 2023). Hieruit is gebleken dat de platte schijfhoren gebruik maakt van de aanwezige watergangen. Voor de platte schijfhoren is een vergunning op basis van de Omgevingswet nodig. Vervolgens is er een activiteitenplan voor de platte schijfhoren opgesteld.

Zorgplicht

Om aan de zorgplicht te voldoen zijn voorzorgsmaatregelen nodig; er dient voorafgaand en tijdens de werkzaamheden in redelijkheid alles te worden verricht of gelaten om te voorkomen dat aanwezige individuen opzettelijk gedood, gevangen of verzameld worden en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk beschadigd of vernield worden. Hiertoe moeten maatregelen genomen worden die beschadiging van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar roofvogels met jaarrond beschermde nesten, of waarvoor voldoende functioneel leefgebied beschikbaar moet blijven, geldt dat in de periode van begin mei tot en met half juli drie veldbezoeken zijn uitgevoerd. De drie roofvogelsoorten zijn tijdens deze bezoeken gecombineerd onderzocht. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door SOVON Vogelonderzoek Nederland en BIJ12 van de te verwachten soorten. Onderstaand de onderzoeksperiode van de verschillende soorten weergegeven:

- Boomvalk: 1 mei t/m 31 augustus
- Ransuil: 20 februari t/m 20 juli
- Kerkuil: 1 februari t/m 31 augustus

Tijdens de drie veldbezoeken zijn warmtecamera's gebruikt om de roofvogels waar te nemen.

Voor de boomvalk is geen kennisdocument of ander protocol met telrichtlijnen aanwezig. Het onderzoek naar de boomvalk is daarom uitgevoerd op basis van de telrichtlijnen van SOVON² die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). De datumgrenzen voor het aantonen van een broedgeval liggen hierbij tussen 1 mei t/m 31 augustus. Tijdens drie gerichte avondbezoeken in deze periode is gekeken of de boomvalk daadwerkelijk broedt op de onderzoekslocatie. De inventarisatie is uitgevoerd door een ecooloog van Econsultancy. Tijdens de veldbezoeken is in de avondschemer geluisterd naar balts, alarm en gekeken naar prooiaanvoer en uitgevlogen jongen.

Voor de ransuil is geen kennisdocument of ander protocol met telrichtlijnen aanwezig. Het onderzoek naar de ransuil is daarom uitgevoerd op basis van de telrichtlijnen van SOVON³ die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). De datumgrenzen voor het aantonen van een broedgeval liggen hierbij tussen 20 februari t/m 20 juli. Tijdens drie gerichte avondbezoeken in deze periode is gekeken of de ransuil daadwerkelijk broedt op de onderzoekslocatie. De inventarisatie is uitgevoerd door een ecooloog van Econsultancy. Tijdens de veldbezoeken is tijdens de avondschemering geluisterd naar balts en zang, en naar het geluid van bedelende jongen. Ook werden baltsroepjes van mannetjes afgespeeld via een speaker. Tevens is bij de boom met het nest gezocht naar braakballen en andere sporen die duiden op de aanwezigheid van ransuil.

Het onderzoek naar de kerkuil is uitgevoerd op basis van het kennisdocument van BIJ12⁴ en de telrichtlijnen van SOVON⁵ die ook worden gebruikt voor broedvogelinventarisaties (BMP-tellingen). De datumgrenzen voor het aantonen van een broedgeval liggen hierbij tussen 1 februari t/m 31 augustus. Tijdens drie gerichte avondbezoeken in deze periode is gekeken of de kerkuil daadwerkelijk broedt, op de onderzoekslocatie. De inventarisatie is uitgevoerd door een ecooloog van Econsultancy. Tijdens de veldbezoeken is tijdens de avond-

² <https://stats.sovon.nl/stats/soort/3100>

³ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>

⁴ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Kerkuil.pdf>

⁵ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7350>

schemer geluisterd naar roepjes en is er gelet op bedelende jongen en uitvliegende vogels. Tevens is bij de schuur gezocht naar braakballen, krijtstrepen en andere sporen die duiden op de aanwezigheid van kerkuil.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Onderzoeksinspanning per soortgroep.

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
boomvalk, ransuil en kerkuil	tijdstip	-					3 x avond	-	
	datum						20 juni, 10 juli en 17 juli		
	functie						functie nesten		

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden gunstig, het was droog, helder tot (half)bewolkt, minimaal 8 °C en er stond weinig wind (< 4 Bft). Tabel 4.2 geeft de weersomstandigheden weer van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.2 Omstandigheden nadere onderzoeken boomvalk, ransuil en kerkuil.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
20-06-2024	21:00 – 23:00	16 °C	Helder, droog, windkracht 1 Bft.
10-07-2024	21:00 – 23:00	18 °C	Licht bewolkt, droog, windkracht 3 Bft.
17-07-2024	21:00 – 23:00	18 °C	Helder, droog, windkracht 1 Bft

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

Tijdens de onderzoeksrondes op 20 juni, 10 juli en 17 juli 2024, naar het gebruik van de onderzoekslocatie door de boomvalk, ransuil en kerkuil zijn geen actieve nesten van deze roofvogels aangetroffen. Tijdens het verkennend natuuronderzoek (rapportage NL23-648800269-55614, d.d. 19 juli 2023) is één groot nest, bestaand uit takken, aangetroffen in de bomenlaan ten oosten, nabij de onderzoekslocatie. Er zijn geen andere grote nesten in de bomenlaan waargenomen. Het grote nest is gedurende de onderzoeksrondes onderzocht op gebruik door de boomvalk en ransuil. De kippenstal ten noorden, nabij de onderzoekslocatie, is onderzocht op aanwezigheid van de kerkuil.

5.1 Boomvalk

De boomvalk broedt en maakt gebruik van oude kraaien- of ekternesten. Boomvalken broeden in allerlei typen bos, voornamelijk in halfopen bos of aan de randen ervan, en ook wel in solitaire bomen. Tijdens de drie veldbezoeken zijn boomvalken niet visueel noch auditief waargenomen op de onderzoekslocatie. Hiermee kan een nestlocatie van de boomvalk binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.2 Ransuil

Ransuil heeft zijn nest vrijwel uitsluitend in naaldbomen en maakt daarbij veelal gebruik van oude kraaien- of ekternesten. De boom met de aangetroffen nest is gedurende de inventarisatierondes gecontroleerd op de aanwezigheid van de ransuil. De ransuil is niet visueel noch auditief waargenomen op de onderzoekslocatie. Braakballen of andere sporen die duiden op de aanwezigheid van de ransuil zijn ook niet aangetroffen. Hiermee kan een nestlocatie van de ransuil binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.3 Kerkuil

Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens. Het nest is na de voortplantingsperiode vaak ook als rustplaats in gebruik. De kerkuil is zeer honkvast. Hij blijft het hele jaar en zijn hele leven in de buurt van zijn leefgebied. Tijdens de drie veldbezoeken zijn geen kerkuilen niet visueel noch auditief waargenomen op de onderzoekslocatie. Braakballen of krijtstrepen die duiden op de aanwezigheid van de kerkuil zijn ook niet aangetroffen. Hiermee kan een nestlocatie van de kerkuil binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgesloten.

De onderzoeksresultaten van het uitgevoerde nadere onderzoek naar roofvogels wijzen uit dat de onderzoekslocatie geen essentieel onderdeel vervult voor een mogelijk aanwezige beschermde nestlocaties buiten de onderzoekslocatie. De voorgenomen werkzaamheden worden met betrekking tot roofvogels niet als vergunningsplichtig geacht (zie hoofdstuk 6).

5.4 Algemene broedvogels grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende algemeen voorkomende broedvogels, zoogdieren en/of amfibieën gehoord en waargenomen. Het betreft bijvoorbeeld duivensoorten, hazen en groene kikkers. Voor deze algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Omgevingswet, waardoor een omgevingsvergunning bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Boomvalk

De boomvalk valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal). De boomvalk staat vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels uit 2016 met als status 'kwetsbaar' (SOVON).

Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Tijdens het nader onderzoek naar roofvogelnesten zijn geen voortplantings- en rustplaatsen vastgesteld van de boomvalk. Bovendien, is de boomvalk niet aangetroffen op en direct nabij de onderzoekslocatie. De aanwezigheid van een voortplantings- en rustplaats (nest) van een boomvalk kan op basis van de verkregen onderzoeksresultaten worden uitgesloten. De bomen staan op circa 25 meter van de beoogde onderzoekslocatie, zonder enige vorm van buffering door middel van bosschages of andere barrières.

Overtredingen van de verboden uit artikel 11.37, lid 1 (Bal) van de Omgevingswet zijn niet aan de orde met betrekking tot het opzettelijk verstoren van individuen, of het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen door de werkzaamheden. Een vergunning is hiervoor niet noodzakelijk.

6.2 Ransuil

De ransuil valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal). De ransuil staat vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels uit 2016 met als status 'kwetsbaar' (SOVON).

Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Tijdens het nader onderzoek naar nesten zijn geen voortplantings- en rustplaatsen vastgesteld van de ransuil. Bovendien, is de ransuil niet aangetroffen op en direct nabij de onderzoekslocatie. De aanwezigheid van een voortplantings- en rustplaats (nest) van een ransuil kan op basis van de verkregen onderzoeksresultaten worden uitgesloten. De bomen staan op circa 25 meter van de beoogde onderzoekslocatie, zonder enige vorm van buffering door middel van bosschages of andere barrières.

Overtredingen van de verboden uit artikel 11.37, lid 1 (Bal) van de Omgevingswet zijn niet aan de orde met betrekking tot het opzettelijk verstoren van individuen, of het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen door de werkzaamheden. Een vergunning is hiervoor niet noodzakelijk.

6.3 Kerkuil

De kerkuil valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn ondergebracht in paragraaf 11.2.2 (Bal).

Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. Tijdens het nader onderzoek naar nesten zijn geen voortplantings- en rustplaatsen vastgesteld van de kerkuil. Bovendien, is de kerkuil niet aangetroffen op en direct nabij de onderzoekslocatie. De aanwezigheid van een voortplantings- en rustplaats (nest) van een kerkuil kan op basis van de verkregen onderzoeksresultaten worden uitgesloten. De schuur staat op circa 10 meter van de beoogde onderzoekslocatie, zonder enige vorm van buffering door middel van barrières.

Overtredingen van de verboden uit artikel 11.37, lid 1 (Bal) van de Omgevingswet zijn niet aan de orde met betrekking tot het opzettelijk verstoren van individuen, of het vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen door de werkzaamheden. Een vergunning is hiervoor niet noodzakelijk.

6.4 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, als er buiten het broedseizoen wordt gewerkt, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien er toch binnen het broedseizoen gewerkt moet worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn.

6.5 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Alle in het wild levende flora en fauna geniet bescherming onder artikel 11.54 (Bal) van de Omgevingsdienst, de zorgplicht. Een ieder die te maken heeft met de wilde flora en fauna en hun leefomgeving dient voldoende zorg in acht te nemen om zorgvuldig te werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Voor de te verwachten soorten, geldt op grond van provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Sweco Nederland B.V. een nader onderzoek naar diverse roofvogels uitgevoerd op diverse locaties te Hazerswoude – Rijndijk.

Het nader onderzoek roofvogels is uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan en een omgevingsvergunning, en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan natuurwaarden die Sweco op 30 maart en 8 september 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapportage NL23-648800269-55614, d.d. 19 juli 2023).

van de onderzoekslocatie en is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van het verkennend natuuronderzoek die Sweco op 30 maart en 8 september 2023 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapportage NL23-648800269-55614, d.d. 19 juli 2023).

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens een elektriciteitsstation en een ondergronds kabeltracé te realiseren.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

De bomenlaan ten oosten en de kippenstal ten noorden van de onderzoekslocatie, vervullen geen beschermde functie voor de boomvalk, ransuil en kerkuil. Tijdens de drie veldbezoeken zijn de boomvalk, ransuil en kerkuil niet visueel noch auditief waargenomen op de onderzoekslocatie.

Er zijn enkele algemene broedvogels, grondgebonden zoogdieren en amfibieënsoorten waargenomen, zoals duivensoorten, hazen en groene kikkers. Voor deze algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Omgevingswet, waardoor een omgevingsvergunning bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijk dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Conclusie

De **boomvalk**, **ransuil** en **kerkuil** zijn niet visueel noch auditief waargenomen op de onderzoekslocatie. Overtreddingen van de verboden uit artikel 11.37, lid 1 (Bal) van de Omgevingswet zijn niet aan de orde en een Flora en Fauna vergunning is daarom niet noodzakelijk met betrekking tot de boomvalk, ransuil en kerkuil.

Indien werkzaamheden tussen april en november plaatsvinden tussen zonsondergang en zonsopkomst, wordt geadviseerd om **vleermuisvriendelijke verlichting** te gebruiken om verstoring tijdens het foerageren van vleermuizen te voorkomen. Dit type verlichting is amberkleurig met verlichtingsarmaturen die naar beneden staan gericht op de werkplaats zonder veel strooilicht naar de omgeving.

Er wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het **broedseizoen** van algemene broedvogels (globaal maart tot eind augustus) uit te voeren om verstoring van broedgevallen te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is wordt een broedvogelinspectie noodzakelijk geacht.

Er dient rekening te worden gehouden met de **algemene zorgplicht** (artikel 11.54 (Bal), Omgevingsdienst) tijdens de werkzaamheden en in de permanente situatie voor de aanwezige individuen, inclusief algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Al het redelijkerwijs mogelijk dient te worden gedaan om het doden en beschadigen van deze individuen te voorkomen.

Econsultancy
Rotterdam, 26 september 2024

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2017). Kennisdocument kerkuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Kerkuil.pdf>.

SOVON (2015). Boomvalk. Opgehaald van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/3100>.

SOVON (z.d.). Kerkuil. Opgehaald van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7350>.

SOVON (z.d.). Ransuil. Opgehaald van <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>.

van Kleunen A., Foppen R. & van Turnhout C. 2017. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels 2016 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Sovon-rapport 2017/34. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foeragegebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.